

NAV positief over landbouwvisie EU

Op 19 februari heeft de nieuwe Eurocommissaris voor landbouw Hansen de EU-visie op landbouw en voedsel gepubliceerd. We geven u in dit artikel een algemeen overzicht. Volgende maand gaan we dieper in op wat dit kan gaan betekenen voor het toekomstige GLB.

Voedselproductie essentieel

Het stuk begint met een aantal punten die de laatste jaren weinig belicht werden, onderbouwd door diverse rapporten. Zo wordt gesteld dat voedsel een cruciale sector is. Uit onderzoek blijkt dat 94% van de EU-burgers een stabiele Europese voedselvoorziening belangrijk vindt. Ook wordt vermeld dat in de EU 30 miljoen mensen in de agro-voedsel sector werken en dat de sector goed is voor 70 miljard handelsoverschot in 2023. Op het gebied van eiwitgewassen en oliezaden is de EU wel nog erg afhankelijk van import.

Landbouw wordt gezien als de drijvende economische kracht in landelijk gebied. Boeren worden erkend als deel van de oplossing van problemen en als innovatieve ondernemers. De inleiding wordt besloten met de waarschuwing dat we onze voedselproductie niet voor lief moeten nemen, omdat maar 12% van de boeren jonger is dan 40 en de inkomens achterblijven bij de rest van de maatschappij. Hansen stelt dat het tijd wordt om de vitale rol van boeren in ons leven te erkennen en de landbouw nieuwe impulsen te geven, zodat boeren een goed inkomen hebben, kunnen innoveren en burgers van goed voedsel kunnen blijven voorzien, nu en in 2040. Een en ander moet bereikt worden met een nieuwe manier van werken, namelijk door het bouwen aan vertrouwen en in dialoog met de sector.

Vier pijlers

De uitwerking kent vier pijlers: een aantrekkelijke en voorspelbare agro-voedselsector waarin inkomens boeren in staat stellen in voorspoed te leven; een competitieve en robuuste sector in het licht van toenemende wereldconcurrentie en geopolitieke schokken; een toekomstbestendige sector die opereert binnen planetaire grenzen en een sector die voedsel waardeert, met eerlijke arbeids- en leefomstandigheden en die welvarende plattelandsgebieden bevordert. Per pijler wordt aangegeven hoe de doelen kunnen worden bereikt.

Een aantrekkelijke sector moet worden bereikt door een beter inkomen uit de markt mogelijk te maken door het functioneren van de keten te verbeteren. De landbouwsubsidies moeten eerlijk en doelmatig zijn.

Boeren moeten worden ondersteund bij het vinden van nieuwe bronnen van inkomsten, ecosysteemdiensten moeten worden betaald, nieuwe generaties moeten worden aangemoedigd en het ondernemerschap moet worden ondersteund. Dat wil men bereiken met een simpeler GLB, evaluatie en verbetering van de wet Oneerlijke Handelspraktijken met aandacht voor een verbod op inkoop onder kostprijs en het opstellen van een strategie voor generatievernieuwing. Ook wil men naast 'koolstof credits' 'natuur credits' instellen en er komt een bio-economie strategie.

De competitieve en robuuste sector moet worden bereikt door internationale relaties, diversificatie van handelsrelaties, nieuwe exportkansen creëren en minder afhankelijkheid van met name eiwitten en kunstmest. Er moet voor de sector een effectief risico- en crisismanagement plan komen. Ook komt er later dit jaar een European Climate Adaptation Plan. Goed nieuws is dat Hansen aandacht besteedt aan het ongelijke speelveld met import van buiten de EU. Hij wil dat de eisen aan de productie van importproducten hetzelfde worden als voor EU-producten, met name wat betreft gewasbescherming en dierenwelzijn.

Toekomstbestendig

De derde pijler van toekomstbestendigheid houdt wat Hansen betreft in dat de landbouw binnen planetaire grenzen opereert. De klimaat-, milieu- en biodiversiteitsdoelen blijven in stand, maar boeren moeten worden gezien als oplossing van problemen en niet als de oorzaak. Hansen ziet geheel terecht ook een rol voor de hele keten inclusief de consument, die mag vertrouwen op voldoende en gezond voedsel, maar wel geproduceerd tegen een eerlijke en redelijke prijs voor de boer.

Hansen stuurt aan op een EU-breed systeem van certificering. Hij heeft oog voor de kleiner wordende gereedschapskist wat betreft gewasbescherming en pleit er voor om geen toelatingen te laten vervallen van middelen waar geen alternatief voor is. Tegelijkertijd wil hij dat alternatieve, laag-risico middelen sneller worden toegelaten en tijdens het toelatingsproces al mogen worden gebruikt. Hij wil ook voortmaken met toelating van nieuwe veredelingsstechnieken.

De waardering voor voedsel en voedselproductie wil Hansen bewerkstelligen door een jaarlijkse dialoog over voedsel tussen alle partijen van de keten om problemen te herkennen en op te lossen. Voedselverspilling moet worden tegengegaan. De arbeidsomstandigheden in de landbouw en verwerkende industrie

moeten goed zijn.

Hansen wil het een en ander bereiken door later dit jaar verschillende strategieën te publiceren voor nadere invulling. Hij wil deze opstellen in nauwe dialoog met de sector, via de nieuwe Europese Raad voor Landbouw en Voedsel (EBAF). De landbouw- en voedselvisie moet leidend worden in het beleid van deze Europese Commissie.

Reactie NAV

De NAV heeft met instemming kennis genomen van deze landbouwvisie. Wij zien in het hele document erkenning van het belang van behoud van voedselproductie en aandacht voor het gemiddeld 60% lagere inkomen van boeren in vergelijking met de rest van de maatschappij. De oplossingen voor de inkomensproblematiek zijn wat de NAV betreft een goede aanzet maar niet voldoende (zie p.2). We zien met name een spanningsveld tussen de plannen voor de vrije markt en de goede intenties ten aanzien van het boereninkomen, gezond voedsel en gelijk speelveld.

Veel van de praktische oplossingen die worden genoemd komen voor een groot deel overeen met de speerpunten van de NAV. Belangrijkste is wel dat Hansen een verbod wil op import van producten die behandeld zijn met gewasbeschermingsmiddelen die in de EU verboden zijn. De NAV pleit al jaren voor zo'n gelijk speelveld dus wij zijn zeer verheugd dat dit nu echt beleidsvoornemen is! Een ander belangrijk punt is het plan om te verhinderen dat gewasbeschermingsmiddelen worden verboden zolang er geen alternatieven zijn, om te voorkomen dat hele teelten verdwijnen. Dit is precies wat wij ook in een brief aan minister Wiersma recent hebben voorgesteld.

De NAV steunt ook dat de landbouw zoveel mogelijk binnen ecologische grenzen moet werken, maar dat voedselproductie altijd wel enige impact zal hebben. Hansen ziet de landbouw als deel van de oplossing en niet als deel van het probleem. Mede daarom wil hij ook actieve ondersteuning van jonge boeren en ruimte voor soepele bedrijfsovername, naast ketenbrede ondersteuning. Alleen daarmee blijft Europa's voedselvoorziening in stand.

Al met al ademt dit stuk een toon van samenwerking om de landbouwsector toekomstbestendig te maken en daarmee de voedselproductie veilig te stellen, binnen ecologische grenzen, met enthousiaste boeren die worden gewaardeerd. Dit is een grote omslag ten opzichte van de Green Deal, waar de vergroening vooral ten koste van de landbouw van bovenaf werd opgelegd. Niet alle plannen zijn al heel concreet, maar de NAV is zeer positief over de grote lijnen en de toon van dit document. We kijken met belangstelling verdere uitwerking tegemoet. **NAV**

Met het verstrijken van het najaar eindigt normaal voor een boer ook de oogst. Voor de boer is de winter toch een rustige periode? Dat krijg ik vaak te horen. Arbeidstechnisch is dat wellicht juist, poot-

goedtelers daargelaten. Maar in de winter haal ik ook een andere oogst op. De oogst van wat onze afzetkanalen hebben gepresteerd bijvoorbeeld. En van wat er het afgelopen seizoen aan onderzoek en innovatie is gedaan. Naast de vaste taken en vergaderingen die ik bij de NAV heb, is het tegenwoordig mogelijk om bijna iedere avond wel hiervoor op pad te zijn. Het lijkt ook of het alleen maar meer wordt. Het vinden van een balans hierin tussen privé, werk en belangenbehartiging is ook voor mij een hele uitdaging. Laat staan de administratieve last die ook steeds meer toeneemt en in de winter veel voorbereidende tijd vraagt. Gelukkig heb ik nog een vader van 72 jaar jong die zich om

al het bovenstaande niet meer druk maakt en in de schaarse vorstperiodes nog het daadwerkelijke werk onafgebroken voor mij uitvoert. Want het weer houdt geen rekening met vergaderingen. Vroeger was het normaal dat men naar alle vergaderingen ging, betrokkenheid was toen nog een groot goed. Zelf reed ik ook overal naartoe, maar het is nu kiezen tussen wat echt belangrijk is op dat moment. Na corona is de betrokkenheid van leden in alle verenigingen, coöperaties en belangenbehartigingen alleen maar afgenomen moet ik helaas constateren. En hoewel ik ook soms opzie tegen de lange avonden met vooral veel zenden en weinig ontvangen, is de betrokkenheid wel een belang. Want het is zo belangrijk om te laten zien dat wij er wel degelijk toe doen. Nee, dat zonder de boer de gehele grote agro-industriële sector niet zou bestaan. Fascinerend om de cijfers, tonnen en FTE's voorbij te zien komen en dan uiteindelijk wat er onder de dikke streep overblijft voor de boer, waar de basis begint. Maar terug naar belangenbehartiging. Waar bij coöperaties nog goed

gevulde (jongeren) ledenraden zijn, zie ik dit bij belangenbehartiging teruglopen. En dat is een zorgelijke ontwikkeling. Ik hoor vaak het argument dat men het gevoel heeft dat het geen zin heeft, of men zich niet gehoord voelt. Ik kan u vertellen dat het omgekeerde steeds meer waar is. Feit blijft dat het enorm belangrijk is dat de sector zich sterk vertegenwoordigt. De toekomst van de sector wordt voor velen van u wellicht onzeker, maar juist daarom is het belangrijk dat we ook als NAV een goed geluid laten horen. Praktijkgericht, niet bang zijn om te erkennen dat we uitdagingen hebben. Maar ook laten zien dat we vooruit willen lopen. Bij de overheid ontbreekt het aan een lange termijn visie, daarom zetten we die zelf uit. Maar daarbij hebben we uw hulp nodig. Ik roep daarom de leden op plaats te nemen in werkgroepen of het bestuur. Zodat we samen onze sector een mooi toekomstperspectief kunnen bieden!

Sjoerd Heestermans, NAV-bestuurslid

NAV voorstellen markt- en prijsbeleid niet op waarde geschat

De NAV heeft haar voorstellen voor markt- en prijsbeleid, zoals gepubliceerd in 2023 (www.nav.nl/2023/01/voorstellen-markt-en-prijsbeleid-juist-nu-2/) vertaald en opgestuurd naar Eurocommissaris Hansen als input voor zijn landbouwvisie (zie p.1). We hebben hierop antwoord ontvangen van het hoofd van de Unit Akkerbouw van de EC. Het goede nieuws is dat men zich conform onze wensen gaat inzetten voor een gelijk speelveld voor importproducten, met name wat betreft gewasbescherming. De inzet is om geen gewasbeschermingsmiddelen die in de EU niet zijn toegelaten wel toe te laten op importproducten.

Daar is de NAV tevreden over. Ook wordt er gekeken naar het toevoegen aan de wet Oneerlijke Handelspraktijken van een verbod op inkoop onder kostprijs, ook iets waar de NAV voor pleit.

Aan de andere kant stelt men dat de NAV-plannen voor een combinatie van kostprijsberekeningen in combinatie met strategische voorraden en verplichte braak te ambitieus zijn. In het verleden zou deze strategie niet hebben gewerkt. De werkgroep Markt- en Prijsbeleid van de NAV is het daar niet mee eens en vindt dat de EC hierin blijf geeft van te weinig historische kennis. In het verleden heeft half-ver-

plichte braak gezorgd voor stijging van de graanprijs en daarmee de andere prijzen, zelfs zozeer dat de hectaretoeslag van het GLB door sommigen als te hoog werd beschouwd. De EC denkt dat juist de vrije wereldmarkt zorgt voor stabiele inkomens en meer innovaties. Boeren kunnen zich verenigen in producentenorganisaties, maar die kunnen niet voor een stabiele graanmarkt zorgen, wat volgens de NAV wel de kern van een goed markt- en prijsbeleid is. De werkgroep beraadt zich op een vervolg. **NAV**

Basispremie GLB omlaag in 2025

De NAV heeft met teleurstelling kennis genomen van de Kamerbrief van minister Wiersma, waarin zij aankondigt dat de basis hectaretoeslag van het GLB in 2025 fors lager zal uitvallen dan voorheen. Door grotere deelname aan de ecoregeling dan begroot ontstaat er jaarlijks een tekort waarvoor dit jaar nog geen oplossing is gevonden. Wiersma wil per se de betaling voor de ecoregeling op hetzelfde niveau houden (€ 200 voor goud, € 100 voor zilver en € 60 voor brons). Dat is op zich een goed streven, maar dit gaat dus ten koste van de basistoelage. Verduurzaming wordt zo beter beloond dan voedselproductie. In Nederland zijn we vergeten dat het eerste doel van het GLB wettelijk nog steeds is om boeren een behoorlijk inkomen te geven zodat de voedselproductie op peil blijft. Het risico bestaat dat grote intensieve bedrijven niet meer deelnemen en door niet meer te hoeven voldoen aan de GLMC's verder intensiveren. De NAV hoopt dat de minister komende jaren bijvoorbeeld via een deel van het nieuwe Agrarisch Natuurbeheer (ANB)-geld of op een andere manier de tekorten gaat aanvullen. Wiersma heeft aangegeven hier haar uiterste best voor te zullen doen. **NAV**

Consultatie gedragscode waterschappen

Tot 10 maart kunt u reageren op de nieuwe Gedragscode soortenbescherming Unie van Waterschappen. De NAV stuurt een zienswijze, omdat wij bezwaar hebben tegen het klepelverbod voor waterschappen. Aangezien er nog maar weinig

reacties zijn, kan het helpen als ook individuele leden een zienswijze insturen. Dit kan via <https://www.internetconsultatie.nl/gedragscode/b1>. **NAV**

NAV kaart stikstofdifferentiatie aan

De NAV heeft problemen met de stikstofdifferentiatie aangekaart bij de minister. Op kleigrond mag voor sommige gewassen extra stikstof worden gegeven wanneer de afgelopen drie jaar de opbrengst voor dat gewas op het bedrijf boven een bepaalde grens lag. Dit is de stikstofdifferentiatie die u kunt aanvragen tot 15 mei. Door het extreem natte jaar najaar 2023 en voorjaar 2024 en het daarmee kortere groeiseizoen zijn soms hele percelen niet meer geoogst en is in veel gewassen de opbrengst veel lager dan andere jaren. Hierdoor vervalt de stikstofdifferentiatie voor de jaren 2025 t/m 2027 voor een gewas dat op het bedrijf in 2024 onder de opbrengstnorm kwam. Het is niet toegestaan om de gemiddelde opbrengst van de afgelopen drie jaar te nemen.

De NAV vindt dat het extreme weer in 2024 te sterk gaat doorwerken in de teelt en productie de komende jaren. Wij hebben hierover een brief geschreven aan minister Wiersma met het voorstel om ofwel 2024 buiten beschouwing te laten door te rekenen met drie van de vier voorgaande jaren ofwel met een gemiddelde over drie jaar te mogen rekenen. Met name in NV-gebieden, waar al een korting van 20% geldt, komt de productie serieus in gevaar. Inmiddels zijn er ook Kamervragen gesteld door Pieter Grinwis (CU). We houden u op de hoogte van het vervolg. **NAV**

Elke maand laten we in 'NAV-er in beeld' een NAV-lid aan het woord. Deze maand Pieter van Maldegem, akkerbouwer in Vierhuizen in Groningen.

Pieter van Maldegem: 'NV-gebied op basis van alleen fosfaat is onrechtmatig.'

Introductie

Pieter van Maldegem (60) heeft in maatschap een akkerbouwbedrijf in Vierhuizen, bij Zoutkamp in Groningen. Hij is getrouwd met Wiëna Barkema. Ze hebben drie kinderen, Kim van 28, Geert van 25 en Mark van 22. Het bedrijf is 72 ha eigen grond en daarnaast wordt nog grond bijgehuurd voor de pootaardappelteelt. Pieter vertelt: 'Ik wilde altijd al boer worden en heb ook de Hogere Landbouw School gevolgd. Maar voordat ik in het bedrijf kwam heb ik eerst 10 jaar in de IT gewerkt. Wat ik mooi vind aan akkerbouwer zijn is dat je elke dag je eigen ding kan doen, je hebt veel vrijheid. En uiteraard om de gewassen te zien groeien, vooral in het voorjaar als alles uit de grond komt geniet ik. En we wonen natuurlijk prachtig hier.' Pieter teelt 1 op 3 pootaardappelen, uien, suikerbieten en graan. Hij vertelt: 'De pootaardappelen teel ik voor de handelshuizen Agrico en Averis, hoogwaardig uitgangsmateriaal voor collega-telers. Daarnaast teel ik nieuwe rassen voor Agrico.' Ook doet het bedrijf mee aan het GLB en de ecoregeling. Daarbij kiest hij bewust niet voor eiwitgewassen. Hij zegt daarover: 'Eiwitgewassen zijn een te groot risico op mijn bedrijf vanwege o.a. rattenkeutelziekte, tevens is het in het noorden op dit moment sowieso moeilijk om een contract voor de teelt te krijgen. Ik vul de ecoregeling in met sloten, akkerranden en het inzaaien van de kopakkers en overhoekjes met kruidenrijke mengsels. Daarmee kom ik in goud. In 2023 was de oogst van de suikerbieten te laat om nog wintertarwe in te zaaien, toen heb ik een deel groen gehouden voor de ecoregeling.'

NV-gebied Noorderzijvest

Een van Pieters ergernissen is de aanwijzing van het NV-gebied. In 2023 heeft toenmalig minister Adema een groot deel van Groningen aangewezen als NV-gebied, gebaseerd op een vermeend te hoog P-gehalte uit de landbouw. Pieter zegt daarover: 'De NV-gebieden zijn versneld ingesteld om de derogatie voor melkveehouders nog wat langer in stand te houden. Het doel is om het mestoverschot in zo'n gebied tegen te gaan en geen meststoffen in het water te krijgen, op zich prima. Maar in ons gebied zit voornamelijk akkerbouw, dus we hebben

helemaal geen mestoverschot. Bovendien komt het hoge fosforgehalte door zoute kwel. Het gekke is dat het P-gehalte in het water te hoog is en we 'daarom' minder stikstof mogen geven, terwijl we wel evenveel fosfor mogen blijven geven. Echt volkomen onlogisch! Zelfs de waterschappen zeggen dat het verlagen van de stikstofnorm in dit gebied niet bijdraagt aan de kwaliteit van het oppervlaktewater.'

Zo'n 100 akkerbouwers in het gebied hebben zich verenigd in het Rechtskundig Bureau voor de Landbouwer en een kort geding aangespannen. Dit kort geding hebben ze verloren. Pieter: 'De rechter keek hierbij niet of een maatregel effectief is, maar of deze werd uitgevoerd zoals het in de wet staat. En dat is in dit geval gebeurd. Er was ook een groot gevaar voor precedentwerking, dus mogelijk dat de rechter zich daar niet aan wilde branden. Er is besloten niet in hoger beroep te gaan tegen de uitspraak in het kort geding, maar om een bodemprocedure aan te spannen. Daarbij denken we dat we veel meer op de inhoud kunnen ingaan. Ook is het dan mogelijk een schadevergoeding te eisen. We hebben laten berekenen wat deze maatregel ons kost, en dat komt neer op € 30.000 – € 40.000 per bedrijf.'

Pieter is bang dat in het 8e Actieprogramma ook weer beperkende maatregelen gaan gelden in NV-gebieden. Zo zou het kunnen zijn dat de NV-gebieden eerst worden uitgesloten van doelsturing. Als de beperkingen blijven, houden we jaarlijks schade. Opvallend is ook dat de nieuwste beoordeling door het waterschap van de waterkwaliteit op nutriënten 'goed' is, dus dat NV-gebied is echt onterecht.' Pieter ziet hier een taak voor de landbouworganisaties die wel eens wat actiever mogen optreden tegen dit soort misstanden en zelf ook wat vaker naar de rechter zouden mogen stappen. Hij roept alle boeren in het gebied op zich aan te sluiten bij de vereniging, om zo namens zoveel mogelijk mensen de rechtszaak te kunnen voeren.

Normen waterkwaliteit

Een ander deel van de onrechtvaardigheid die Pieter en zijn collega's in het gebied ervaren zit in het feit dat de normen voor waterkwaliteit verschillen per waterschap. Dat veroorzaakt rechtsongelijkheid.

Pieter vertelt: 'Noorderzijvest heeft een heel hoog ambitieniveau en dus strenge normen. In Zeeland gaan ze weer heel anders om met het verschijnsel kwel, daar hebben ze toestemming gekregen om fosfor uit kwel buiten beschouwing te laten. In sommige gebieden worden de normen duidelijk meer of anders politiek gestuurd dan in andere gebieden.'

De NAV

Pieter is pas sinds anderhalf jaar lid van de NAV. 'Ik dacht er al langer over om lid te worden. Ik ben actief geweest in LTO, maar wat me bij de NAV aanspreekt is dat die het pure akkerbouwbelang behartigt en geen concessies hoeft te doen aan andere sectoren. Ik word er steeds meer van doordrongen dat we echt moeten opstaan om de landbouw in Nederland in stand te houden. We produceren hier hoogwaardig uitgangsmateriaal op de beste landbouwgrond van de wereld waar we heel zuinig op moeten zijn.' Als voorbeeld noemt hij dat er nu plannen zijn om een stroomkabel aan te leggen over een traject van 37 km door akkerbouwgrond. 'Tekenend is dat volgens sommige beleidsmakers op die gronden 'niks' gebeurt, en dat die kabel daar dus prima door kan!' zegt Pieter.

De toekomst

Pieter is optimistisch over de toekomst. Hij zegt: 'Er zijn best veel bedreigingen voor de landbouw, omdat Nederland zo dichtbevolkt is. De productie is hier relatief duur en het ruimtegebrek wordt steeds nijpender. Aan de andere kant zie ik de groeiende wereldbevolking, en zie ik dat er in de politiek meer aandacht komt voor voedselzekerheid. En zeker voor de akkerbouw zie ik daarom een kansrijke toekomst.' **NAV**

Bedrijfsomvang: 72 ha + huurgrond

Rechtskundig bureau voor de Landbouwer
Ommelandeweg 28 B
9978TC Hornhuizen
info@rechtskundigbureauvoordelandbouwer.nl

En wat deed de NAV nog meer in februari?

- De NAV heeft deelgenomen aan een bijeenkomst van het consortium 8^e Actieprogramma en de voorzitter heeft deelgenomen aan bestuurlijk overleg met minister Wiersma hierover. Onze inzet is dat doelstelling in de plaats komt van de generieke beperkende maatregelen, dat de NV-gebieden zo snel mogelijk worden opgeheven en dat beter wordt gekeken naar het aandeel van de landbouw. We hebben ook aangegeven dat het voor de akkerbouw onmogelijk is om maatregelen die pas eind 2025 worden vastgesteld per 1 januari 2026 in te voeren. Daar heeft de minister begrip voor getoond.
- De NAV heeft deelgenomen aan diverse workshops op de Bodemtop.
- De NAV heeft deelgenomen aan de jaarvergadering van CropLife, de vereniging van producenten van gewasbeschermingsmiddelen. Daar hebben wij de zorgen van sprekerster Hilde Coolman van NAKJ over het tekort aan toegelaten middelen gesteund.
- De NAV heeft deelgenomen aan een bijeenkomst van het ministerie en RVO over evaluatie van de ecoregeling. In de akkerbouw blijken relatief veel deelnemers goud te halen. Er is gesproken over hoe het effect van de ecoregeling kan worden geëvalueerd, waarbij wij hebben ingebracht dat dan vergeleken moet worden met het vorige GLB en dat men de echte doelen moet evalueren zoals biodiversiteit, en niet de deelname aan maatregelen.
- De werkgroep Granen is bij elkaar geweest en heeft o.a. de kostprijs van wintertarwe berekent. De nieuwe kostprijsberekening staat op www.nav.nl/bereken-je-kostprijs. **NAV**

Drie geslaagde regioavonden

Inmiddels heeft de NAV drie van de vijf regioavonden gehouden. Op alle regioavonden presenteert het bestuur de nieuwe verduurzamingstool NAVigator. Vervolgens wordt nog gesproken over actuele landelijke en regionale zaken.

De presentatie van de NAVigator helpt het bestuur om deze verder te verbeteren. In elke regio gaan nu één of twee leden de NAVigator testen. Met name wat men kan en wil met de NAVigator verschilde nogal in de verschillende regio's. Het bestuur denkt dat de NAVigator voor de meeste doelen die werden genoemd geschikt is, maar het is geen instrument wat een getal oplevert. Men kan wel laten zien aan afnemers en overheden welke en hoeveel stappen men al zet. In alle regio's werden zorgen over de NV-gebieden besproken. In de regio Flevoland kwam naast de landelijke zaken ook de provinciale landbouwvisie ter sprake. In regio Noord-Holland werd gesproken over het beschermen van akkerbouwgrond. In regio Zuid/Zuidwest kwamen vragen over hoe riooloverstorten worden meegewogen in waterkwaliteit en over het maaibeeld van waterschappen (zie pagina 2).

De tweede week van maart zijn er nog regioavonden in Noordoost (10 maart) en Noord (11 maart). Daarna zal het bestuur alle opmerkingen over de NAVigator verwerken en deze beschikbaar stellen voor gebruik. **NAV**

Agenda

- 10 maart 2025** Regioavond Noordoost, Het Wapen van Exloo, Hoofdstr. 8, Exloo, 20 uur.
- 11 maart 2025** Regioavond Noord-Klei, SPNA, Hooge Zuidwal 1, Munnekezijl, 20 uur
- 27 maart 2025** NAV-bestuursvergadering

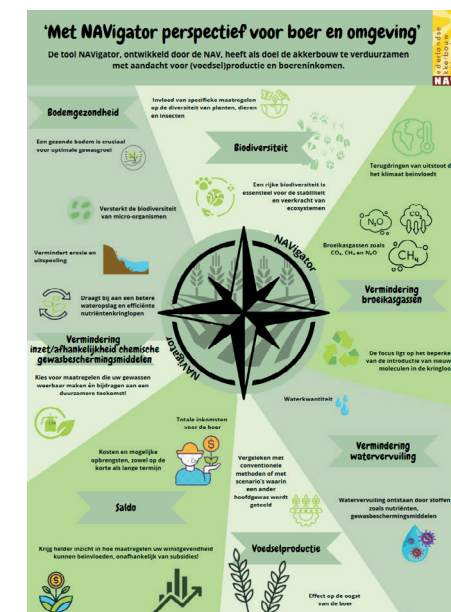

Foto voorpagina: Aleid Dik

Voordelig kennismaken met de NAV!

Nog geen lid van de enige echte, onafhankelijke en sectorale vakbond van en voor akkerbouwers, de NAV?

Word dan nu lid. Dat is nu heel aantrekkelijk: tot 1 januari 2026 betaalt u € 100,-. Of: u bent al lid maar uw buurman of vriend nog niet? Help de NAV versterken en overtuig uw collega van het goede en nuttige werk van de NAV. Ook voor uw collega geldt: tot 1 januari 2026 is de contributie € 100,-.

De NAV is puur sectoraal voor het akkerbouwbelang en stelt het inkomen van akkerbouwers centraal. Belangenbehartiging kan plaatsvinden zonder concessies te doen aan andere sectoren. De NAV zet zich in voor faire opbrengststrategieën, dat wil zeggen integrale kostprijs (dus inclusief vergoeding voor eigen arbeid en eigen vermogen) plus ondernemersmarge. De vakbond strijdt voor betere toekomstkansen dan degenen die de akkerbouw willen overleveren aan de grillen van de (wereld)markt. U ziet het: de NAV is uniek.

Lid worden kan via het inschrijfformulier. Dit kunt u vinden op www.nav.nl of pak de telefoon (06-15 62 44 60).

Nederlandse Akkerbouw Vakbond

Postbus 318
8250 AH Dronten

tel 06 - 15 62 44 60

e-mail info@nav.nl
website www.nav.nl

@NAV_AkkerBouwer

Nederlandse Akkerbouw Vakbond

Nederlandse Akkerbouw Vakbond

Contactpersonen

Voorzitter
Adrie Vermeulen
06-20 42 47 77

Regio Noord
Gerlof Bergmans
06 - 45 28 67 85

Regio Noordoost
Johan Koop
06 - 52 31 20 04

Regio Flevoland
Keimpe van der Heide
0320 - 213 611

Regio Noord-Holland
Tom Koenraadt
06 - 11 47 21 39

Regio Zuid/Zuidwest
Sjoerd Heestermans
06 - 23 40 12 08